

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum aliqua religio institui possit ad studium scientiæ? 5

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

*Vtrum sit instituenda aliqua religio ad
studendum?*

904

*gl. interl.
ibid.**In eom.
ad Pau-
lā et Euf.
super il-
la verba.
Et consti-
tuas co. 1.**sirca finē
illius, in-
cipit hōc
epist. Fra-
ter Am-
brof tu
m h. 2. 3.
u. 1. 2. 3.
3. 4. 90.
180 a. 4.*

AD quintum sic proceditur. Videtur, quod non sit instituenda aliqua religio ad studium scientie. Dicitur enim in Psal. 70. Quoniam non cognoui literaturam, introibo in potentias Domini. Glossa tamen id est, in virtutem Christianam. Sed perfectio Christiana virtutis maximè videtur ad religiosos pertinere. Ergo eorum non est studio literarum insistere.

¶ 2 Præterea, Id quod est dissensionis principium religiosis non competit, qui ad unitatem pacis congregantur. Sed studium dissensionem inducit. Unde de Philosophia subsecuta est diuersitas sectarum. Unde & Hieronymus super epistolam ad Titum tamen dicit, Attequam diaboli instinctu studia in religione fierent, diceretur in populis, Ego sum Pauli, ego Apollos, ego Cephas, &c. Ergo videtur, quod nulla religio debeat institui ad studendum.

¶ 3 Præterea. Professio Christianæ religionis differre debet à professione Gentiliū. Sed apud Gentiles aliqui Philosophiam profitebantur, & nunc etiam aliqui seculares dicuntur aliquarum scientiarum professores. Non ergo religiosis competit studium literarum.

SED contra est, quod Hieronymus in epistola ad Paulinum tamen inuitat eum ad discendum in statu monastico dicens, Discamus in terris, quorum nobis scientia perseveret in cælis. Et infra, Quicquid quaesieris tecum scire conabor.

RESPONDEO dicendum, quod sicut dictum est tamen, religio potest ordinari ad vitam activam & ad vitam contemplatiuam. Inter opera autem vite activæ principaliora sunt illa, quæ ordinantur directe ad salutem animarum sicut prædicare & alia huiusmodi. Competit ergo studium literarum religiosis tripliciter. Primo quidem quantum ad id quod est proprium contemplatiuæ vite, ad quam studium literarum dupliciter adiuuat. Vno modo directe, coadiuvando ad

contemplandum, illuminando scilicet intellectu, Vita enim contemplatiua, de qua nunc loquimur, principaliter ordinatur ad considerationem diuinorum, vt supra habitum est: in qua dirigitur homo per studium ad considerandum diuina. Vnde in laudem viri iusti dicitur in Psalm. 1. quod in lege Domini meditabitur die ac nocte. Et Eccles. 39. dicitur, Sapientiam antiquorum exquiret sapiens, & in prophetis vacabit. Alio modo studium litterarum iuuat ad contemplatiuam vitam indirecte, remouendo contemplationis pericula, scilicet errores qui in contemplatione diuinorum frequenter accidunt his qui scripturas ignorant. Sicut in collationibus patrum legitur, quod Abbas Serapion propter simplicitatem incidit in errorem Antropomorphitarum, id est, eorum qui Deum habere humanam formam arbitrantur. Vnde dicit Gregor. in 6. Moral. quod nonnulli, dum plus exquirunt contemplando quam capiunt, vsque ad peruersa dogmata erumpunt. Et dum veritatis discipuli esse humiliter negligunt, magistri errorum fiunt. Et propter hoc dicitur Eccles. secundo, Cogitavi in corde meo abstrahere a vino carnem meam, vt animum meum transferrem ad sapientiam, deuitaremque stultitiam. Secundo necessarium est studium litterarum religiosi instituti ad predicandum, & alia huiusmodi exercendum. Vnde Apostolus dicit ad Titum primo, de Episcopo, ad cuius officium huiusmodi actus pertinent, Amplectentem eum, qui secundum doctrinam est fidelem, sermonem, vt potens sit exhortari in doctrina sana, & eos qui contradicunt arguere. Nec obstat quod Apostoli absque studio litterarum ad predicandum iuncti: quia vt Hieronymus dicit in epistola ad Paul. Quicquid alijs exercitatio & quotidiana in lege Dei meditatio tribuere solet, hoc illis Spiritus sanctus suggererat. Tertio studium litterarum religioni congruit quantum ad id quod est omni religioni commune. Valet enim ad vitandum carnis lasciuiam. Vnde & Hieronymus dicit ad Rusticum monachum, Ama scri-

q. 108. d. 4.

in collat. 10. c. 4.

l. 6. c. 16. parum & princ.

inter pri. & med. incipit hac epist. Frater Am tuam mihi, t. 3 De viuendi forma cir. med. 10. 1. scri-

Scripturarum studia, & carnis vitia non amabis. Auert enim animum a cogitatione lasciuia, & carnem macerat propter studij laborem, secundum illud Ecclesiast. 31. Vigilia honestatis tabefaciet carnes. Valet etiam ad auferendam cupiditatem diuitiarum. Vnde Sapient. 7. dicitur, Diuitias nihil esse duxi in comparatione illius. Et primi Machab. decimosecundo dicitur, Nos cum nullo horum indignimus, scilicet exteriorum subsidiorum, habentes solatio sanctorum libros qui sunt in manibus nostris. Valet etiam ad obedientia documentum. Vnde August. dicit in lib. de Operibus monachorum 7. Quæ est ista perueritas, lectioi nosse obtemperare dum vult ei vacare? Et ideo manifestum est, quod congruè potest institui religio ad studium litterarum.

*c. 17. cir.
fi. 10. 3.*

gl. ar. ibi.

Ad primum ergo dicendum, quod glossa * ibi exponit illud de littera veteris legis, de qua Apostolus dicit 2. ad Corinth. 3. Littera occidit. Vnde non cognoscere litteram, est non approbare litteralem circumfessionem & ceteras carnales obseruantias.

Ad secundum dicendum, quod studium, quod ad scientiam ordinatur, sine charitate inflat, & per consequens dissensiones facit, secundum illud Proverb. 13. Inter superbos semper sunt iurgia. Sed cum charitate ædificat & concordiam parit. Vnde prima ad Corinthior. primo, Apostolus cum dixisset, Diuites facti estis in omni verbo & in omni scientia: postmodum subdit, id ipsum dicatis omnes, & non sint in vobis schismata. Hieronymus tamen non loquitur ibi de litterarum studio, sed de studijs dissensionum, quæ per hæreticos & schismaticos intrauerunt in religionem Christianam.

Ad tertium dicendum, quod Philosophi proficiuntur studia litterarum quantum ad seculares doctrinas. Sed religiosi cõperit principaliter intendere studio litterarum pertinen iũ ad doctrinam, quæ secundum pietatem est, vt dicitur ad Titum primo. Alijs autem doctrinis intendere, non pertinet ad religiosos, quorum

tota

tota vita diuinis obsequijs mancipatur, nisi in quantum ordinatur ad sacram doctrinam. Vnde August. dicit in fine * musica. Nos dum negligendos esse non existimamus, quos hæretici notionis, & scientiæ fallaci pollicitatione decipiunt, tardius incedimus consideratione ipsarum viarum. Quod tamen facere non auderemus, nisi multos pios Ecclesiæ Catholicæ matris optimæ filios eadem refellendorum hæreticorum necessitate fecisse videremus.

l. 6. Musica in p. 10. 1.

ARTIC. VI.

Vtrum religio qua vacat vita contemplatiua, sit potior ea qua vacat operibus vite actiua?

905
Infra 9. 189. a 8. cor et ad 2. Et op. 10. c. 1. f. * in Decret. li 3. si. 31. c. 18. a me.

Ad sextum sic proceditur. Videtur, quod religio qua vacat vitæ contemplatiuæ, non sit potior ea qua vacat operibus vitæ actiuæ. Dicitur enim extra de regularibus *, & transeuntibus ad religionem, capitulo Licet, Sicut maius bonum minori bono præponitur, ita communis utilitas speciali utilitati præfertur. Et in hoc casu recte præponitur doctrina silentio, sollicitudo contemplationi, & labor quieti. Sed religio est melior, quæ ad maius bonum ordinatur. Ergo videtur, quod religiones quæ ordinantur ad vitam actiuam, sint potiores illis quæ ordinantur ad vitam contemplatiuam.

¶ 2 Præterea, Omnis religio ordinatur ad perfectionem charitatis, vt supra habitum est *. Sed supra illud ad Hebræos 12. Nondum vsque ad sanguinem restitistis; dicit glossa †, Perfectior in vita dilectio nulla est ea, ad quam sancti martyres peruenerunt: qui contra peccatum vsque ad sanguinem certarunt. Certare autem vsque ad sanguinem competit religionibus, quæ ad militiam ordinantur: quæ tamen pertinent ad vitam actiuam. Ergo videtur, quod huiusmodi religiones sint potissimæ.

* ar. 1. et 2. huiusmodi. † est Augusti in ser. 27. de verb. Apost. post. 10. 10

¶ 3 Præterea, Tanto videtur esse aliqua religio perfectior, quanto est arctior. Sed nihil prohibet, aliquas religiones ad vitam actiuam ordinatas, esse arctioris obseruantie, quam sint illæ quæ ordinantur ad

Sec. Sec. Vol. 113. Z z vitam

